

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2022

Vuoden 2022 toiminnan painopisteenä oli riittävän tuen antaminen lapsille ja nuorille muun muassa koronaviruspandemian jälkivaikutusten sekä oppivelvollisuuden laajentamisen vuoksi sekä Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin toimintasuunnitelman hyväksytyksi saaminen ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta. Lisäksi vuonna 2022 varauduttiin 1.1.2023 aloittavan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen toimintaan.

Koronaviruspandemia vaikutti edelleen kaikkeen vuoden 2022 toimintaan. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen henkilöstön terveysperusteiset poissaolot kasvoivat kuukausien 1–12 osalta noin 1 700 päivällä verrattuna vuoteen 2021. Sairauslomista suurin osa oli lääkärintodistuksella. Voi olettaa, että edellisten vuosien 2020–2021 rajoitusten vuoksi ihmiset ovat olleet suojassa viruksilta ja bakteereilta, eivätkä siksi ole sairastaneet flunssaa ja muita tauteja. Myös maailmantilanne ja taloushuolet voivat vaikuttaa mielenterveyteen ja työssä jaksamiseen.

Loviisan kaupungissa aloitti elokuussa toimintansa 370-paikkainen vastaanottokeskus. Oli varauduttava siihen, että vastaanottokeskuksen asiakkaista moni tarvitsisi sivistys- ja hyvinvointikeskuksen järjestämiä päivähoito-, koulupalveluja ja muita palveluja.

Talouden tasapainottamisohjelman noudattaminen (KV 9.7.2020 § 62) jatkui vuonna 2022. Tämä näkyi edelleen muun muassa kaupungin toimistojen pidentyneinä siivousväleinä.

Käyttäjänäkökulma korostui vuoden 2022 aikana investointihankkeiden osalta. Kiinteistöjen kunto nousi huolenaiheeksi.

Koulutuksen vastuualueella toimii 1.8.2022 alkaen yhteensä 11 alakoulua, yksi yläkoulu, yksi yhtenäiskoulu ja kaksi lukiota, koska ruotsinkielisen Haddom skolan toiminta lakkasi 1.8.2022 (KV 16.3.2022 § 20). Kevään ja kesän 2022 aikana selvitettiin mahdollisuuksia Harjurinteen yhtenäiskoulun ja Loviisan lukion rehtoriresurssin lisäämiseksi. Kasvatus- ja sivistyslautakunta (28.9.2022 § 100) päätti muun muassa, että henkilöstösuunnitelmaan lukuvuodeksi 2023–2024 lisätään yksi määräaikainen Harjurinteen koulun apulaisrehtorin virka.

Maahanmuuttokoordinaattorin virka siirtyi kaupunginhallituksen (28.3.2022 § 67) päätöksellä 1.5.2022 alkaen perusturvakeskuksesta sivistys- ja hyvinvointikeskuksen sekä hyvinvointilautakunnan, nykyisen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, alaisuuteen. Kaupunginvaltuusto (14.12.2022 § 105) päätti, että Loviisan kaupungin pakolaisten kuntapaikkojen määrä on enintään 50 vuonna 2023 asunnon saamisen varmistamiseksi (luku 50 sisältää 40 lisäpaikkaa tilapäistä suojelua saaville ja jo olemassa olevien kuntapaikkojen määrän 10) ja että Loviisan kaupungin pakolaisten kuntapaikkojen määrä on enintään 10 vuoden 2024 alusta alkaen.

Vuoden 2022 aikana varauduttiin talousarvioesityksen ja tehtävänkuvien tarkistuksen myötä tulevan Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen alkamiseen selvittämällä tehtäviä ja sitä kaupungin tahoja, joka jatkossa hoitaisi perusturvakeskukselta kaupungille siirtyviä tehtäviä.

Riskianalyysi

Koko keskuksen yhteinen riskiarvio:

Vuoden 2022 sujuvaa arkea vaikeuttivat merkittävästi tilapalvelun haasteet saada riittävä henkilöstö takaamaan toimivat, terveelliset ja viihtyisät tilat sivistys- ja hyvinvointikeskuksen palvelujen tuottamiselle. Lisäksi muun muassa covid-19-pandemian vaikutukset, Venäjän hyökkäys Ukrainaan, energiakriisi, ilmatoriskit ja laaja maahanmuutto tilapäisen suojelun tarpeen vuoksi näkyivät lasten, nuorten, perheiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden alenemana. Nämä vaikutukset ketjuttuvat ja kertautuvat. Kielitaitoista, osaavaa henkilökuntaa sekä soveltuvia tiloja tarvittiin nopeasti joustavan toiminnan ohella. Osaavan henkilöstön rekrytointivaikkeudet kuormittivat myös sivistys- ja hyvinvointikeskusta.

Hyvinvointialueeseen liittyvä tilannekuva oli epäselvä henkilöstölle pitkään. Sivistys- ja hyvinvointikeskuksella on edelleen epätietoisuutta muun muassa hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyörakenteista, yhteistyösopimuksista, yhteistyöryhmistä, palvelukuvauksista ja palvelupoluista. Lisäksi perusturvalta kaupungin hoidettavaksi jääneistä tehtävistä on suuri osa keskittynyt sivistys- ja hyvinvointikeskuksen vastuulle. Riskinä on edelleen, ettei kaikkia keskuksen kontolle tulevia tehtäviä ole läpikäyty, eikä siten keskus ole varautunut tähän riittävästi talousarviossaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

	TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2022 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA
Myyntituotot	1 597 893		1 597 893	1 746 497	-148 604
Maksutuotot	641 200	16 900	658 100	829 962	-171 862
Tuet ja avustukset	504 950		504 950	1 066 784	-561 834
Vuokratuotot	50 000		50 000	32 560	17 440
Muut toimintatuotot	90 230		90 230	129 117	-38 887
Toimintatuotot yhteensä	2 884 273	16 900	2 901 173	3 804 921	-903 748
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-22 778 755	-183 790	-22 962 545	-22 872 601	-89 944
Palveluiden ostot	-3 644 771	-18 040	-3 662 811	-3 460 509	-202 302
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 910 006	-1 030	-1 911 036	-1 953 192	42 156
Avustukset	-830 900	70 000	-760 900	-621 887	-139 013
Muut toimintakulut	-1 502 791	-11 180	-1 513 971	-1 524 662	10 691
Toimintakulut yhteensä	-30 667 223	-144 040	-30 811 263	-30 432 851	-378 412

Toimintakate ulkoinen	-27 782 950	-127 140	-27 910 090	-26 627 930	-1 282 160
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-176 063		-176 063	-155 041	-21 022
<i>Sisäiset erät</i>	-6 729 660		-6 729 660	-6 988 789	259 129
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	-1 539 175		-1 539 175	-1 584 027	44 852

Toimintatuottojen toteutuminen

Tuloja kertyi noin 900 000 euroa budjetoitua enemmän.

Suurimmat ylitykset syntyvät maksutuotoista, myyntituotoista ja avustuksista. Ylitys liittyy koulutuksen arvioitua korkeampiin kotikuntakorvauksiin ja varhaiskasvatuksen korkeampiin tuloihin lisääntyneen lapsimäärän ja odotettua pienemmän tulonmenetyksen vuoksi. Myös kansalaisopiston tulot olivat odotettua suuremmat, sillä toteutunut opiskelijamäärä oli arvioitua suurempi.

Tuen ja avustusten määrä hankkeille, jotka saavat ulkopuolista rahoitusta oli huomattavasti korkeampi kuin budjetoitu. Keskus on saanut ulkopuolista hankerahoitusta sekä koulutuksen piirissä, varhaiskasvatuksessa että hyvinvointipalvelujen osalta.

Toimintakulujen toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toimintakulut alittivat budjetoitua noin 380 000 eurolla.

Suurimmat euromääräiset säästöt olivat palveluiden ostoissa noin 200 000 euroa. Matkustus- ja kuljetuspalveluiden ja oppilaskuljetuksien säästö oli noin 150 000 euroa. Pandemia vaikutti toimintaan edelleen alkuvuodesta 2022.

Lasten kotihoidon tukea sekä yksityisen hoidon tukea maksettiin arvioitua vähemmän, mikä selittää säästön maksetuissa avustuksissa.

Keskuksen tasolla henkilöstökulut toteutuivat talousarvion mukaisesti, pienellä 90 000 euron alituksella. Henkilöstökulujen toteumassa on kuitenkin vastuualueittaisia eroja ja henkilöstökulujen ylitystä oli varhaiskasvatuksen ja kansalaisopiston vastuualueilla.

Määrärahamuutokset

Vuoden aikana kaupunginvaltuusto päätti määrärahamuutoksesta liittyen keskuksen hallintoon ja varhaiskasvatukseen (KV 16.02.2022 § 6). Hallinnolle myönnettiin lisämääräraha henkilöstökuluihin 13 000 euroa ja palvelujen ostoihin 9 000 euroa. Varhaiskasvatuksessa maksutuottojen määrärahaa lisättiin 16 900 euroa, henkilöstökulujen määrärahaa 139 600, palvelujen ostoja 360, aineet, tarvikkeet tavarat 1 000 euroa sekä vuokria 11 180 euroa. Avustuksista vähennettiin määrärahaa 70 000 euroa.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että maahanmuuttokoordinaattori siirretään perusturvasta koulutus- ja hyvinvointikeskukseen 1.5.2022 alkaen (KH 28.03.2022 § 67). Näiden seurauksena 39 900 euron määrärahat siirtyivät myös sivistys- ja hyvinvointikeskukselle.

Toimintakatteen toteutuminen

Keskuksen ulkoinen toimintakate alitti budjetoitua noin 1,2 miljoonalla eurolla.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2022 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen toiminnan painopisteet:

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta/ Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Kasvatamme kaupungin veto-voimaisuutta ja tunnettavuutta.	Myönteisten palvelu- ja asukas-kokemusten määrä.	Hyödynnetään palvelu- ja asukaskokemuksia	Kerätään palvelu- ja asukaskokemuksia yhdessä viestinnän kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointi-lautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Keruumenelminä olivat muun muassa kaupunkilaisille suunnattu hyvinvointikysely keväällä 2022, työpsykologin Hyvän mielen työpaikka -sparraus esimiehille kevään 2022 aikana, Pernajan 5.5.2022 ja Tesjoen kyläilta 1.11.2022 sekä hyvinvointia koskeva tilaisuus 24.5.2022.
	Toteutunut / Ei toteutunut. Seurataan oppimistuloksia.	Kulttuuripalveluja yhtenäistetään näkyvämmäksi.	Kulttuuri- ja kulttuurimatkailun edistämishjelmaa tehdään tunnetuksi.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä hyvinvointi-lautakunta	Toteutunut. Kulttuuri- ja kulttuuri-matkailun edistämishjelmaan näkyvyyttä edistettiin muun muassa shakkitapahtumalla, Loviisanleivoksen lanseerauksen kautta ja muilla ohjelman mukaisilla kulttuuritapahtumilla.
		Lisätään varhaiskasvatuksen ja koulutuksen näkyvyyttä.	Tarjotaan laadukasta ja ajanmukaista opetusta ja varhaiskasvatusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutus päällikkö	Toteutunut. Uudessa kuntastrategiassa nostettiin erityisesti esille laadukkaan ja ajanmukaisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen osuus. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen vastuualueet tekevät jatkuvaa yhteistyötä median ja kaupungin viestinnän kanssa.
		Nostetaan asiakaskunnan määrä koronavirus-epidemiaa edeltävälle tasolle.	Markkinointi, alennuskampanja.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Osittain toteutunut. Kevään 2022 pandemiarajoitukset näkyvät vielä koko vuoden osallistujamäärässä.

Panostamme yrittäjämyönteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Panostetaan yrittäjämäiseen toimintakulttuuriin.	Osallistutaan Yrityskylä-oppimis-kokonaisuuteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Jatketaan yhteistyötä edelleen.
			Yrittäjämäinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta tai oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminenkin on turvallista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö	Toteutunut. Yrittäjämäistä toimintakulttuuria on ylläpidetty.
Koordinoimme kaupungin hankintoja ja edistämme hankintojen toteuttamista siten, että myös pienemmät toimittajat voivat osallistua tarjouskilpailuihin.	Toteutunut / Ei toteutunut.	Hankinnat jaetaan tarkoituksenmukaisiin kokonaisuuksiin.	Järjestetään hankintainfo yksiköiden esimiehille.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut osittain. Hankintakoulutus järjestettiin syyskaudella 2022 keskuksen päälliköille.

Sujuva arki lapsiperheille

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Keskusta-alueen uuden päiväkodin hankesuunnitelma valmistuu.	Toteutunut / Ei toteutunut	Laaditaan keskusta-alueen uuden päiväkodin hankesuunnitelma.	Laaditaan hankesuunnitelma yhteistyössä erisidosryhmien kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö	Toteutunut. Hankesuunnitelma-työryhmä on laatinut hankesuunnitelman yhteistyössä arkkitehti-toimisto Arkkitehdit Korolainen & Heino Oy:n kanssa. Hankesuunnitelma 10-ryhmäisestä päiväkodista Ratapihalle hyväksyttiin kaupungin-valtuustossa 16.12.2022 (§ 91).
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja oikea-aikaisilla palveluilla.	Toteutunut/ Ei toteutunut	Kunnan päättäjät tietävät nuorisovaltuuston toiminnasta ja huomioivat nuoret päätöksiä tehdessään. Nuoret itse ovat tietoisia nuorisovaltuuston toiminnasta ja vaikuttamismahdollisuuksista.	Haastattelujen ja kyselyjen kautta tunnistetaan uusia osallistumisen tapoja.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut. Nuorisovaltuusto on laatinut kyselyjä ja antanut lausuntoja sekä kommentteja. Lisäksi nuorisovaltuuston jäseniä oli mukana haastattelemassa hakijoita maahanmuuttkoordinaattorin virkaan. Nuorisovaltuusto oli aktiivisesti mukana valmistelemassa Lapsiparlamentin perustamista.
		Nuorisopalveluja saa yhdestä paikasta.	Jatketaan Ohjaamon toimintamallin kehittämistä. Täydennetään palveluita hyödyntämällä sähköisiä kanavia.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut. Ohjaamopalvelusta on laadittu sopimus TE-toimiston kanssa. Sähköisen kanavan käyttöönotto on kartoitettu muun muassa Nuorisopassin osalta.
		Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Toteutunut. Näkyvyyttä on lisätty ja sosiaalista mediaa on käytetty aktiivisesti.
		Vakiinnutetaan toiminta uusissa ajanmukaisissa koulurakennuksissa.	Kehitetään keskustan yhtenäiskoulua ja Koskenkylän kaksikielistä koulukeskusta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut osittain. Selvitys on laadittu keskustan yhtenäiskoulun johtamisjärjestelyistä. Koskenkylän koulukeskuksen kaksikielisyyden kehittämistyö on kesken.
			Lovisavikens skolan ja Lovisa Gymnasiumin tilat ovat myös kansalaisopiston käytössä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö ja kansalaisopiston rehtori	Toteutunut. Tilat ovat pääosin olleet käytettävissä.

Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta.	Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.	Koulutuksen vastuualueen kehittämishankkeita jatketaan vakiintuneina toimintatapoina.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Hankkeen jatkorahoitus on varmistettu.
			Turvataan yhtenäiset oppimisedellytykset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö	Toteutunut. Hankkeiden jatkorahoitus on varmistettu ja henkilökuntaa on palkattu.
			Kehitetään opiskeluhoito- palveluita.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Yksi määräaikainen koulukuraattori oli palkattu vuoden 2022 loppuun asti.
			Turvataan riittävät henkilöstöresurssit esi- ja perusopetukseen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Hankerahoitus edistää ja on välttämätön riittävien resurssien turvaamiseen.
			Nuorisotyön käyttöön tulee määräjaksi liikkuvaa nuorisotyötä edistävä Aseman Lapsen ry:n ylläpitämä Walkers-auto.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aika-toimen päällikkö	Toteutunut. Walkers-auto oli onnistuneesti käytössä tammikuusta toukokuuhun 2022.
		Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Kehittämistyötä tehdään Unicefin Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman mukaisesti.	Hyvinvointilautakunta , kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Suomen UNICEF ry hyväksyi Loviisan kaupungin toimintasuunnitelman 12.4.2022. Toimintasuunnitelma vietiin tiedoksi kaikille kaupungin luottamuselimille.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli on osa kaupungin toimintaa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Lapsiystävällinen kunta -toimintamallissa etenemme toimintasuunnitelman mukaisesti.	Toteutunut / Ei toteutunut	Lasten hyvinvointi ja lasten oikeudet ovat kaupungin työn ja päätöksenteon tärkeysjärjestyksen kärjessä	Henkilöstö ja päättäjät koulutetaan ja perehdytetään toimintamalliin.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Suomen UNICEF ry hyväksyi 12.4.2022 Loviisan kaupungin toimintasuunnitelman. Päättäjiä ja henkilöstöä perehdytettiin toimintamalliin vuoden 2022 aikana lautakunnan kokouksissa ja eri työryhmissä.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun osallisuusohjelmaa noudattaen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Vaikutusten arvioinnin tekeminen on osa oleellisten päätösten valmistelua.	Toteutunut / Ei toteutunut	Päätöksenteon tekemiseksi annetaan erilaisia vaihtoehtoja.	Vaikutusten arviointia tehdään sekä lyhyellä että pitkällä tähtäimellä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Esimerkkinä Haddom skolan jatkoa koskeva asia, Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma sekä palveluverkon muutosten jälkeinen seurantakysely.
Toteutamme osallisuusohjelman mukaisia keskuskohtaisia kehityskohteita.	Toteutunut / Ei toteutunut	Osallisuusohjelman mukaisesti panostetaan kehityskohteeseen ”Päätöksenteosta tiedottaminen asioiden valmisteluvaiheessa.”	Kehitetään yhteistyötä viestinnän kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Yhteistyössä viestinnän kanssa järjestettiin kyläiltoja ja iltakouluja, ja esimerkiksi myös Haddom skolan asia.
Laajennamme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut / Ei toteutunut	Asiakaspalvelu on monipuolisempaa.	Varhaiskasvatuksen päivitetty asiointiohjelma otetaan käyttöön vaiheittain syksyllä 2021 ja keväällä 2022. Ohjelma mahdollistaa muun muassa sähköisen tuloksetilauksen sekä varhaiskasvatuksen ja huoltajien välisen viestinnän.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö	Ei toteutunut. Asiointiohjelman tuotekehityksessä on edelleen viiveitä. Käyttöönotto siirtyy vuodelle 2023.
			Esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen etäopetusvalmiuksia ja välineitä kehitetään ja päivitetään.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Digitutor-hanke jatkuu ja välineitä on päivitetty.
			Selvitetään mahdollisuutta hakea lautakunnan avustuksia sähköisesti.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut osittain. Asiaa on kartoitettu, mutta käytännön mahdollisuudet ovat vielä avoimia.
			Harrastusten digiturvallisuus-loikka-hanke. Ylikunnallisessa hankkeessa toteutetaan yhtenäistä teknistä alustaa hyödyntäen mobiilisovellus sekä kaupunkikohtainen verkkosivu harrastusten, tapahtumien ja muun vapaa-ajan toiminnan etsimiseen, ilmoittautumiseen, maksamiseen ja todentamiseen.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Ei toteutunut, koska hanke ei saanut riittävää rahoitusta.

			Kansalaisopisto kehittää etäopetusvalmiuttaan, ja huomattava osa opetuksesta voidaan tarvittaessa toteuttaa digitaalisesti.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Toteutunut. Etäopetuskursseja oli vuonna 2022 214.
Valmistaudumme siirtymään sähköiseen arkistointiin.	Toteutunut / Ei toteutunut	Valmistaudutaan vastualueen osalta sähköisen arkistoinnin käyttöön ottoon.	Resursoidaan riittävä henkilöstö sähköisen arkiston hoitoon ja uudistetaan tehtävänkuvia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut osittain. Koko kaupungin toimisto-sihteereiden tehtävänkuvia tarkasteltiin vuoden 2022 aikana. Resursointi- asia jatkuu vuoden 2023 aikana.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Panostamme esteettiseen ympäristöön kuntalaisia osallistaen.	Toteutunut / Ei toteutunut	Tehdään Loviisaa tunnetuksi ja herätetään keskustelua ympäristöstä.	Järjestetään kaupunkikävelyitä yhdessä elinkeino- ja infra-strukturikeskuksen kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Turvallisuuskävelyt ja esteettömyys- sekä saavutettavuuskävelyt tehtiin suunnitelmien mukaisesti. Kyläilloissa käytiin keskustelua lähiympäristöstä.
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuuri-historiasta.	Toteutunut / Ei toteutunut	Loviisan historiaa tehdään näkyväksi.	Jatketaan esi- ja perusopetuksen kulttuuripolkutoimintaa sekä varhaiskasvatuksen Pieni kulttuuri-polkutoimintaa	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä koulutuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö ja kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut.
			Perusopetuksen laajalaisissa oppimiskokonaisuuksissa huomioidaan kaupungin kulttuurihistoriaa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut.
		Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallis-historiaan.	Kansalaisopisto aloittaa asuntomessuoppaiden koulutukset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Koulutus toteutuu helmikuussa 2023.
		Taiteen perusopetuksessa järjestetään näyttelyitä ja esityksiä.	Näyttelyt, taiteen perusopetuksen opettajat.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Toteutunut. Näyttelyitä järjestettiin lasten kulttuuriviikkojen aikana helmikuussa ja joulukuussa 2022. Syksyllä 2022 opiston alakertaan perustettiin näyttelytila opiskelijoille.

Loviisalaisten turvallisuuden tunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Toteutunut / Ei toteutunut	Ylläpidetään ja lisätään ehkäisevää toimintaa.	Seurataan, että rakennukset ovat terveitä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta ja elinkeino- ja infrastruktuuri-lautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut osittain. Kyseisten lautakuntien ja viranhaltijoiden yhteinen iltakoulu asiasta pidettiin 7.6.2022. Yhtenä toimena pidetään säännöllisiä yhteisiä palavereita. Haasteena on ollut saada tarvittavia rakennuksen kuntoon liittyviä asiantuntijoita paikalle. Sisäilmatyö-ryhmät ovat kokoontuneet säännöllisesti.
			Jatketaan opiskeluhoollon lukuvuoden 2021–2022 painopistealueita: <ul style="list-style-type: none"> – osallisuuden edistäminen – liikunnan edistäminen – kiusaamisen estäminen – mielenterveyden edistäminen. 	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut. Opiskeluhoollon ohjausryhmän painopistealueet koulujen arjen toiminnassa ovat lukuvuonna 2022–2023 samansuuntaiset kuin edellisenäkin lukuvuonna: <ul style="list-style-type: none"> – osallisuuden edistäminen – liikunnan ja terveellisten elämäntapojen edistäminen – kiusaamisen ehkäiseminen ja mielenterveyden edistäminen.
			Kohdennettu liikuntaneuvonta kaikenikäisille.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut.
			Osallistuminen Liikkuva-hankkeisiin.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö	Toteutunut.
		Tuetaan lasten ja nuorten tasapuolista mahdollisuutta harrastaa.	Lasten ja nuorten kuulemisen perusteella toteutetaan monipuolista kerhotoimintaa muun muassa Suomen malli -hankkeen mukaisesti.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut.
		Lisää opiskelijoita osallistuu kansalaisopiston toimintaan (erityisesti työikäisten liikuntaryhmiin).	Lisätään tiedottamista ja madalletaan osallistumiskynnystä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Osittain toteutunut. Some-markkinointia on lisätty.

		Työttömien koulutuksesta tehdään jatkuva osa opiston toimintaa.	Järjestetään projektirahoituksella koulutuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori	Ei ole toteutunut. Ei löytynyt halukkaita opiskelijoita.
Varaudumme koronavirus-epidemian pitkäaikaisvaikutusten vuoksi ennaltaehkäiseviin ja korjaaviin toimiin.	Toteutunut / Ei toteutunut	Lasten ja nuorten eriarvoisuuden voimistuessa varaudutaan ehkäisemään oppimiserojen kasvua.	Kiinnitetään erityishuomiota yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun ja edistetään positiivista erityiskohtelua.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö ja varhaiskasvatuspäällikkö	Toteutunut. Yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun kiinnitetään erityistä huomiota vakiintuneessa toiminnassa. Lisäksi hankerahoituksella on palkattu asiaa tukevaa henkilöstöä.
		Opiskeluhoito- palveluihin panostetaan ennaltaehkäisevänä palveluna, jotta ongelmat eivät paisuisi monimutkaisiksi.	Koulutuksen vastuualueella haetaan valtion erityisavustuksia kaupungin oman talousarvion lisäksi.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö	Toteutunut.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Jatkamme tiukkaa kulukuria.	Seurantaporotit	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Pitkäkestoisia ja kokonaistaloudellisia ratkaisuja tarkastellaan kaikkien päätösehdotusten osalta, esimerkkinä muun muassa koulukuljetusperiaatteet.
	Toteutunut / Ei toteutunut	Henkilöstön määrä on optimaalinen.	Toimintaa uudelleen-organisoidaan tarvittaessa. Tehtävänkuvia muutetaan tarpeen mukaan yhteistyössä eri toimialojen kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut osittain. Osajapula koettelee siivous- ja ruokapalveluja sekä varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja.
Huomioimme tulevan hyvinvointialueen taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset.	Toteutunut / Ei toteutunut	Varaudutaan hyvinvointialueudistukseen.	Palvelutason kartoittaminen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Opiskeluhoillon tilaa selvitetiin muun muassa kuraattori ja psykologipalveluita kartoittamalla. Tehtiin myös ruoka- ja siivouspalvelujen henkilöstön sekä tilojen kartoitus. Yhteistoimintamenettelyn mukainen neuvottelu keskuksen henkilöstön siirrosta pidettiin 10.2.2022.

Selvitämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAIN-TAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	Toteuma 2022
Hyödynnämme henkilöstökyselyn tuloksia henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.	Toteutunut / Ei toteutunut	Valitaan kyselyn tulosten perusteella strategisesti tärkeät painopistealueet.	Aikataulutetaan kehittämistoimet.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Jokainen vastuualue on esihenkilöidensä ja päällikkönsä johdolla käsitellyt henkilöstöään koskevat kehittämistoimet.
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstökyselyn tulokset	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Yhteistyöneuvottelujen tuloksena työntekijöiden työkykyä edistettiin muun muassa tehtävänkuvan muutoksella, eri tehtävään sijoituksella tai muulla tavoin.
		Luodaan yhdessä kehittämismyönteinen työympäristö.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Työntekijöiden ehdotuksia kerättiin muun muassa kokousten, henkilöstöraadien ja mielipidekyselyjen avulla.
Terveysperusteiset poissaolot alittavat kuntien keskiarvon.	Toteutunut / Ei toteutunut	Terveysperusteiset poissaolot vähenevät.	Varhaisen tuen toimintamallin mukainen esimiestyö.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut. Terveysperusteiset poissaolot ovat muun muassa koronan vuoksi lisääntyneet. Keskuksen sairauspoissaolopäivien määrä kasvoi 26 prosenttia edelliseen kauteen verrattuna (1–12 2021).
Käymme vuosittain kehityskeskustelut kaikkien työntekijöiden kanssa.	Toteutunut / Ei toteutunut	Jokainen esimies on käynyt kehityskeskustelun työntekijöidensä kanssa.	Jokainen esimies ja työntekijä varaa kalenteriinsa ajan kehityskeskusteluja varten.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut.
			Luodaan rakenteet, joiden mukaan määritellään kehityskeskustelujen enimmäismäärä yhtä esimiestä kohden.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja	Toteutunut osittain. Rakenteiden luomisprosessi on kesken; Harjunteen yhtenäiskoulun ja Loviisan lukion johtamisselvittely tuloksena ehdotettu ei täysin edennyt. Lisäksi hyvinvointialueen tuomat muutokset lisäävät joidenkin esihenkilöiden työmäärää.

SIVISTYS- JA HYVINVOINTIKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2022

Vastuualueen toiminnan painopisteet vuonna 2022 olivat

- houkuttelevan työnantajakuvan antaminen
- kustannustehokas ja joustava toiminta
- palvelutarjonnan jatkuva riittävyyden arviointi suhteessa palvelutarpeeseen, väestöllisiin muutoksiin ja ennusteisiin.

Siivous- ja ruokapalvelu saatiin organisoitua kustannustehokkaasti ja joustavasti, vaikka pätevän henkilöstön puute on ollut jatkuvaa. Houkuttelevan työnantajakuvan luominen on valtakunnallinen haaste niin ruoka- ja siivouspalveluissa kuin varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluissa.

Tulevan hyvinvointialueen eri tasojen kesken valmisteltiin niin oppilas- ja opiskelijahuolto-, ruoka- kuin siivouspalvelujen järjestämistä, jotta asiakas saa toimivat palvelut ja sujuvat prosessit. Asiantuntijaverkostojen ja yhteistyöryhmien valmistelu ja kehittäminen aina poliittisen päätöksenteon tasolle asti edellytti paljon jatkuvaa viestintää ja vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä.

Talouden tasapainottamisohjelman noudattaminen (KV 9.7.2020 § 62) jatkui vuonna 2022. Tämä näkyi edelleen muun muassa kaupungin toimistojen pidentyneinä siivousväleinä.

Käyttäjänäkökulma korostui vuoden 2022 aikana investointihankkeiden osalta. Kiinteistöjen kunto ja erityisesti keskustan tilojen riittävyys nousivat etenkin syyskauden 2022 aikana huolenaiheeksi Loviisan 370-paikkaisen vastaanottokeskuksen aloitettua toimintansa elokuussa. Oli varauduttava siihen, että vastaanottokeskuksen asiakkaista moni tarvitsisi sivistys- ja hyvinvointikeskuksen järjestämiä päivähoito-, koulupalveluja ja muita palveluja.

Koko Loviisan kaupungin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin edistämistyötä koordinoitiin aktiivisesti sivistys- ja hyvinvointikeskuksesta käsin.

Riskianalyysi

Koronapandemian vaikutus heijastuu vielä pitkän aikaa niin henkilöstön kuin palvelun kohderyhmän ja heidän perheidensä terveys- ja taloushaasteina. Henkilöstön riittävyys ja saatavuus on muodostumassa suuremmaksi valtakunnalliseksi ongelmaksi. Sivistys- ja hyvinvointipalvelujen sisäisin järjestelyin ja joustavin ratkaisuin saatiin vuoden 2022 aikana palvelut toimimaan niin, ettei tilapäinen vähäinen henkilöstön määrä heijastunut palvelun antamiseen.

Hyvinvointialueen valmistelutyö ei vuoden 2022 aikana päässyt sivistys- ja hyvinvointikeskuksen osalta kunnolla alkamaan. Tämä aiheutti epätietoisuutta henkilöstön keskuudessa.

Venäjänsä hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 toi Suomeen tuhansia ukrainalaisia turvapaikanhakijoita. Valmistautumisen ja suunnitteluun ei ollut aikaa, vaan oli toimittava heti ja joustavasti. Tarve valmistavan opetuksen ryhmille kasvoi äkkiä. Myös henkilöstöä jouduttiin pikaisesti lisäämään, koska palvelun, neuvonnan ja ohjauksen tarve kasvoi erityisesti koulutus- kuin myös varhaiskasvatuspalveluissa.

Lasten ja nuorten sekä perheiden hyvinvointihaasteet lisääntyivät vuoden 2022 aikana muun muassa maailmantilanteesta johtuen; energiakriisi, Ukrainan sota, koronapandemian jälkivaikutukset ja taloushuolet heijastuivat aikaisempaa suurempina tuen tarpeina.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Hallinto ja kehittäminen

	TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2022 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA
Toimintatuotot	88 280		88 280	84 413	3 867
Valmistus oman käyttöön					
Toimintakulut	-4 823 275	-22 000	-4 845 275	-4 702 758	-142 517
Toimintakate ulkoinen	-4 734 995	-22 000	-4 756 995	-4 618 345	-138 650
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-153 094		-153 094	-140 206	-12 888
<i>Sisäiset erät</i>	4 779 459		4 779 459	4 656 065	123 394
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	79 623		79 623		

Vastualueen ulkoinen toimintakate alittaa budjetoidun.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022
Nettomenot, euroa/asukas	19,0 ext.	23,5 ulk.	20,7 ulk.

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 9			
Emmi-Liina Vakkuri-Johansson, pj	10/11	Anne Sokka-Tuomala	1
Jari Kekkonen, vpj	8/11	Veli-Matti Mettinen	2
Kerstin Häggblom	11/11	Miia Hento	
Nina Björkman-Nystén	11/11	Carina Stenbacka	
Thomas Rosenberg	11/11	Tomas Nyström	
Roger Wide	6/11	Stefan Thesslund	1
Meri Lohenoja	10/11	Annika Lindfors	1
Hanna Hurtta	10/11	Leena Viikari	
Immo Stenberg	11/11	Janne Immonen	

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 10			
Kekkonen Jari, pj	4/4	Mettinen Veli-Matti	
Hurtta Hanna, vpj.	4/4	Viikari Leena	
Länsipuro Janne	1/4	Noroviita Erja	
Lohenoja Meri	4/4	Lindfors Annika	
Vakkuri Johansson Emmi-Liina	4/4	Sokka-Tuomala Anne	
Tiainen Paavo	3/4	Tuomala Kalle-Oskar	1
Hovi Antti	2/4	Yläräkkö Juuso	
Stenberg Immo	4/4	Immonen Janne	
Konttinen Lisbeth	1/4	Jungner Hans	
Sauli Silfvast, Lapinjärvi	1/4	Aalto Tuija	

Kasvatus- ja sivistyslautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä/kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 17.8.2021 § 10			
Häggbloom Kerstin, pj	4/5	Hento Miia	1
Thomasson Daniel, vpj.	5/5	Korhonen Pasi	
Björkman-Nystén Nina	4/5	Stenberg Pamela	
Stenbacka Carina	4/5	Sederholm Eva	
Rosenberg Thomas	4/5	Nyström Tomas	1
Wide Roger	-	Karlsson Håkan	1
Thesslund Stefan	5/5	Grundström Ben	
Lindfors Annika	3/5	Virtanen Maria	
Bäcklund Marina	-	Österman Anton	
Fabritius Mikaela, Myrskylä	3/5	Petas Heidi	
Nygård Jonna, Lapinjärvi	4/5	Kalenius Maria	1

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilöt: varhaiskasvatuspäällikkö, yksikön johtajat

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2022

Lapsen tukea vahvistava muutos varhaiskasvatustalakiin tuli voimaan 1.8.2022. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Yleinen tuki toteutetaan osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Tehostetusta ja erityistä tuesta tehdään hallintopäätös. Myös yleisessä tuessa tehdään hallintopäätös, jos lapsi tarvitsee tukipalveluja, kuten koko- tai osa-aikaista erityisopettajan opetusta tai tulkitsemis- ja avustamispalveluja.

Lakimuutoksen tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää kuntien tapaa järjestää lapselle tukea. Loviisa kuuluu kuntiin, jotka ovat rakentaneet tuen mallia ennakoivasti ja systemaattisesti jo vuosia. Esimerkiksi kolmiportaisen tuen malli otettiin käyttöön Loviisassa jo 1.8.2018. Siitä huolimatta muutos on tuonut mukanaan paljon hallinnollista lisätyötä muun muassa hallintopäätösten, dokumentaation ja arvioinnin muodossa. Tuen kartoittamisessa ja toteuttamisessa avainhenkilöitä ovat varhaiskasvatuksen opettajat ja erityisopettajat. Varhaiserityiskasvatuksen moniammatillinen työryhmä (VEK-ryhmä) tekee pohjatyön, hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatuspäällikkö.

Riskianalyysi

Valkon päiväkodissa kesällä 2022 tehdyssä kuntotarkastuksessa ilmeni laajoja tiivistys- ja korjaustarpeita. Ympäristöterveydenhuollon lausunnon perusteella tilapalvelut ehdotti, että päiväkotit siirtyvät väistötiloihin. Kasvatus- ja sivistyslautakunta käsittelee asiaa 28.9.2022 ja väistötilat sisällytettiin vuoden 2023 talousarvioon, jota kaupunginvaltuusto käsittelee joulukuussa.

Hembackan (Liljendal) ja Koskenkylän päiväkodit ovat olleet jatkuvan paineen alla paikkojen riittävyyden osalta. Tämä koskee myös ryhmäperhepäiväkotia Lyckeby (Hommandalen). Näillä alueilla lähipalvelu-periaatetta ei ole aina voitu huomioida.

Säännöllisen tuen tarve on lisääntynyt, ja siitä johtuen myös ryhmäresurssien tarve kasvoi päiväkodeissa vuonna 2022. Resurssilastenhoitajia oli 13, kun vastaava luku vuonna 2021 oli 8. Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän avustuksen turvin palkattiin yhteensä kolme resurssilastenhoitajaa esiopetukseen ja täydentävään varhaiskasvatukseen Harjuntien kouluun, Generalshagens skolaan ja Forsby skolaan.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Varhaiskasvatus

	TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2022 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA
Toimintatuotot	531 900	16 900	548 800	779 135	-230 335
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-5 842 554	-82 140	-5 924 694	-5 971 348	46 654
Toimintakate ulkoinen	-5 310 654		-5 375 894	-5 192 213	-183 681
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	-4 291		-4 291	-877	-3 414
<i>Sisäiset erät</i>	-1 889 953		-1 889 953	-1 984 906	94 953
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	-387 489		-387 489	-322 260	-65 229

Toiminnan tuotot ylittivät budjetoidun. Päivähoidossa olevien lasten määrä oli arvioitua suurempi ja oikaistun tuloajan tulonmenetys arvioitua pienempi. Vastuualueella oli myös ennustettua enemmän avustustuloja (hankerahoitusta).

Vastuualueen toimintakulujen ylitykset johtuvat henkilöstökulujen sekä materiaalien ja tarvikkeiden ylityksistä. Osittain ylitys selittyy odotettua suuremmalla lapsimäärällä. Henkilöstökulujen ylitys selittyy myös odotettua selvästi suuremmalla sijaistarpeella. Jotta varhaiskasvatus voisi pysyä lakisääteisen henkilöstömitoituksen sisällä, on työntekijälle oltava sijainen, elleivät lapset ole myös varhaiskasvatuksesta poissa.

Kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen tarve jatkoi laskuaan vuoden 2022 aikana, minkä johdosta maksetut avustukset olivat n. 140 000 euroa arvioitua alemmat.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022
0–6 -vuotiaiden määrä (1.1.2023)	603	630	704
Varhaiskasvatuksessa			
Lapset	509	510	545
Euroa/lapsi, netto	7 729 ulk.	7 911 ulk.	7370 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa			
Lapset	14	12	14
Euroa/lapsi, netto	7 837 ulk.	9 070 ulk.	10 502 ulk.
Perhepäivähoidossa			
Lapset	6	0	0
Euroa/lapsi, netto	8 861, ulk.	0	0
Yhteensä varhaiskasvatuksessa			
Erityisopettajien tukea tarvitsevat lapset	98	90	61
Vuorohoidossa olevat lapset	7	40	22
Kotihoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	100	150	87
Kuntalisä, perheitä (lakkautettu 1.1.2021 alkaen)	0	0	0
Yksityisen hoidon tuet			
Lakisääteinen, lapsia	17	20	5
Kuntalisä, lapsia			
Avoin varhaiskasvatus			
Treffis/perheitä/vuosi	195	160	216

Koulutus

Vastuuhenkilöt: koulutuspäällikkö ja rehtorit

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2022

Esi- ja perusopetus

Esiopetusta annettiin yhdeksässä toimipisteessä. Syyslukukauden 2022 alusta Loviisassa oli kymmenen alakoulua, yksi yläkoulu ja yksi yhtenäiskoulu. Aamu- ja/tai iltapäivätoimintaa tarjottiin kaikissa alakouluissa ja yhtenäiskoulussa. Esiopetusta täydentävää varhaiskasvatusta tarjottiin monessa koulussa. Vaikeimmin kehitysvammaisten loma-ajan hoitoa sekä aamu- ja iltapäivähoitoa järjestettiin kyseisten opetusryhmien yhteydessä.

Opetussuunnitelman mukaisen esi- ja perusopetuksen laatuun on panostettu muun muassa hankerahoituksella. Perusopetukseen valmistavaa opetusta laajennettiin keväällä 2022. Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta ja erityisiä opetusjärjestelyjä hyödynnettiin oppilaiden koulupolkujen yksilöllisissä ratkaisuissa ja tuen suunnittelussa.

Oppivelvollisuuden laajanemisen ja lakimuutoksen myötä on panostettu tehostettuun oppilaanohjaukseen. TUVA-koulutusta järjestetään yhdessä Porvoon ja Sipoon kanssa.

Koronavirustilanne vaikutti oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin ja oppimistuloksiin, jotka heijastuivat muun muassa kouluterveyskyselyn vastauksissa.

Yrityskylävierailut on toteutettu täysmääräisesti. Erasmus-hankkeet käynnistyivät uudelleen.

Suomen mallin ja muuta kerhotoimintaa toteutettiin laajasti kaikissa kouluissa.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksessa on vielä käytössä kaksi opetussuunnitelmaa. Oppivelvollisuuden laajanemisen myötä opinnot olivat syyslukukaudella 2022 1. ja 2. vuoden opiskelijoille maksuttomia, mikä on vaikuttanut muun muassa lukioiden lisääntyneisiin opiskeluväline- ja tarvikekuluihin. Opettajien ja opiskelijoiden tieto- ja viestintäteknikkataidot ovat hyvällä tasolla. Lukioissa on koronavuosien jälkeen panostettu oppimisvajeen paikkaamiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen. Ohjausta ja erityisopetusta on lisätty hankerahoituksen turvin. Yhteisöllisyyttä on vahvistettu. Molemmissa lukioissa on tiivis alueellinen yhteistyöverkosto. Paikallisena lukioiden hankkeena voidaan mainita coaching-koulutus, johon osallistuivat lukioiden opettajat ja rehtorit. Kansainväliset hankkeet ovat käynnistyneet uudestaan.

Hankkeet

Koulutuksen vastuualueella oli toimintakaudella 2022 yli kymmenen valtion avustuksella toteutettua hanketta, joista merkittävimmät olivat tasa-arvo- ja koronahankkeet sekä perusopetuksessa että lukio-koulutuksessa. Koulupudokkuuden, syrjäytymisen ja koulupoissaolojen ennaltaehkäisemiseen pystyttiin hankkeiden myötä panostamaan. Hankerahoituksella panostettiin myös oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointiin.

Merkittävänä painopistealueena oli edellisen vuoden tapaan kielitietoinen koulu, jonka puitteissa kaupungille myönnettiin hankerahoitusta useampaan kieli- ja lukutaidon kehittämishankkeeseen. Kummin kieliyhmän vuosiluokat 7–9 saivat valtionavustusta lukutaidon kehittämiseksi, perusopetuksen A1-kielen kehittämistä varten ja yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa koulu- ja kirjasto-hankkeeseen.

Pienimuotoisten hankkeiden lisäksi Loviisa oli mukana muutamassa yhteishankkeessa lähikuntien kanssa, kuten tutortoiminnan kehittämisessä ja Oikeus oppia -hankkeessa.

Perusopetuksen kulttuuripolku ja kirjastoyhteistyö ovat vakiintuneet.

Lukioiden koronarahoitus, Liikkuva opiskelu -hankkeet, coaching-hankkeet sekä Erasmus-hankkeet toteutuivat suunnitellusti.

Palveluverkkomuutokset

Haddom skola lakkautettiin ja koulun oppilaaksiottamisalue yhdistettiin Generalshagens skolaan. Maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilaiden määrä kasvoi merkittävästi, koska Loviisaan perustettiin vastaanottokeskus pääosin ukrainalaisille pakolaisille.

Koulukiinteistöt

Monet viimevuosien kouluhankkeet on saatu päätökseen. Isnäsin koulukeskuksen hanke käynnistyi ja Isnäskolan rakennus korvattiin Heikius-moduuleilla.

Riskianalyysi

- Oppivelvollisuuden laajentamisesta aiheutui lisäkustannuksia kaupungille. Kustannukset lisääntyvät, kun toisen asteen maksuttomuus koskee kaikkia lukiolaisia. Ohjaus- ja valvontavastuusta aiheutuva työmäärä lisääntyi lukiouudistuksen myötä.
- Julkisen liikenteen riittämättömyys ei suuremmassa määrin vaikuttanut lukiokoulutukseen hakeutumiseen.
- Koronaviruspandemian vaikutukset lisäsivät oppilaiden ja henkilöstön kuormittumista. Lisäksi mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet ja nuorten syrjäytymisriski on kohonnut.
- Tarve koulunkäynnin tukipalveluihin on edelleen suuri.
- Hyvinvointialueen vaikutusta opiskeluhoitopalveluihin on edelleen vaikea ennakoida.
- Erityistä ja vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on lisääntynyt muuttoliikkeen myötä.
- Koulutuksen vastuualueen esihenkilöiden (koulutuspäällikkö ja rehtorit) työtaakka ja kuormitus ovat lisääntyneet huomattavasti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Koulutus

	TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2022 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA
Toimintatuotot	1 821 353		1 821 353	2 340 108	-518 755
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-16 764 464		-16 764 464	-16 484 484	-279 980
Toimintakate ulkoinen	-14 943 111		-14 943 111	-14 144 376	-798 735
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>	<i>-16 423</i>		<i>-16 423</i>	<i>-11 890</i>	<i>-4 533</i>
<i>Sisäiset erät</i>	<i>-7 719 624</i>		<i>-7 719 624</i>	<i>-7 668 533</i>	<i>-51 091</i>
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	<i>-1 136 908</i>		<i>-1 136 908</i>	<i>-882 251</i>	<i>-254 657</i>

Tuloissa kotikuntakorvaustulot ja hankeavustukset olivat budjetoitua suuremmat.

Toimintakulut alittivat hieman budjetoidun, josta suurimmat säästöt syntyivät aineista ja tarvikkeista sekä palvelujen ostoista.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022
Määrä			
Kouluja	13	13	12
Esikoulu/integroitu oppilaita	3/14	3/5	3/7
Esikouluryhmät/oppilaita	9/114	8/113	9/117
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	105/1 452	101/1 339	99/1339
Valmistavan opetuksen oppilaat (31.12.2022)			4/59
Erityisen tuen piiriin siirretyt, %	13,5%	14%	13 %
Talous			
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	4866 ulk.	6 480 ulk.	5739 ulk.
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	799	1263	748
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7972 ulk.	9296 ulk.	8933 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	835 ulk.	1019 ulk.	998 ulk.
Lukiot			
Opiskelijoita	172	210	175
Opetustunteja	420	418	420
Netto, euro/opiskelija	7311 ulk.	6746 ulk.	8 307 ulk.

Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilöt: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2022

Koronapandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi kevätlukukauden lähiopetus päästiin aloittamaan vasta 1.2.2022 ja sisäliikunnan osalta 8.2.2022. Pandemia sai osan opiskelijoista välttelemään kokoontumisia ja sosiaalisia tilaisuuksia, mikä näkyi vuonna 2022 vähenevänä osanottajamääränä. Syyslukukaudella 2022 toimintaa leimasi ukrainalaisten pakolaisten tarvitsema suomenkielen opetusryhmien nopea perustaminen. Lisäksi syyskaudella 2022 alettiin valmistautua kesän 2023 asuntomessuihin.

Riskianalyysi

Vuoden 2022 talousarviossa mainittu riski, että ihmiset eivät enää palaa pandemiasulun jälkeen opistolle opiskelemaan, toteutui. Elintarvikkeiden ja energian hintojen voimakas nousu saattaa aiheuttaa sen, ettei osalla ihmisistä ole enää mahdollisuutta osallistua opiston kursseille.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Vapaa sivistystyö

	TALOUSARVIO 2022	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2022 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2022	POIKKEAMA
Toimintatuotot	180 000		180 000	222 509	-42 509
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-874 360		-874 360	-921 632	47 272
Toimintakate ulkoinen	-694 360		-694 360	-699 123	4 763
<i>Poistot ja arvonalentumiset</i>					
<i>Sisäiset erät</i>	-123 086		-123 086	-17 787	-105 299
<i>Kustannuslaskennalliset erät</i>	-48 537		-48 537	-46 387	2 150

Opetustuntien määrissä tavoite on saavutettu. Opiskelijoiden määrä on sen sijaan edelleen ollut alhaisempi kuin pandemiaa edeltävänä aikana. Ukrainalaisten pakolaisten tuloon reagoitiin nopeasti kielikoulutuksia järjestämällä. Kansalaisopistolta kysytään entistä enemmän henkilöstökoulutuksia, mutta kaikkia koulutuksia ei pystytä toteuttamaan sopivien opettajien puutteen vuoksi.

Maksutuotot ylitti arvion vuoden 2022 osalta. Toteutuneiden opiskelijoiden määrä oli arvioitua korkeampi.

Toimintakulujen ylitys selittyy arvioitua korkeimmista henkilöstökuluista sekä aineiden ja tarvikkeiden korkeimmista kuluista. Kansalaisopiston kalusteita on uudistettu vuoden 2022 aikana.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	Toteutuma 2022
Opiskelijoita	3 335	3800	4371
Opetustunteja	7 688	10700	10 944
Nettokustannukset, euro/opiskelija	174 ulk.	183 ulk.	160 ulk.
Nettokustannukset, euro/opetustunti	75 ulk.	62 ulk.	64 ulk.